

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

בעניין: 1. שידורי קשת

2. אילנה דיין

3. מיכאל ורות האפרתי

ע"י ב"כ עוה"ד פז מוזר בשם מבקשים 1 ו-2 המבקשים

בר נתן בשם מבקשים 3

נגד

מדינת ישראל באמצעות מפלג חקירות הונאה

ע"י ב"כ עו"ד חיים ויסמונסקי המשיבה

1

2

3

החלטה

4 ושוב עומדת על המדוכה שאלה משפטית לא פשוטה הנוגעת להתנגשות בין זכויות
5 חוקתיות ומציאת האיזון הראוי והמידתי ביניהן. לא אפריז אם אומר, שעל כפות
6 המאזנים מונחים אינטרסים כבדי משקל ובעלי חשיבות ציבורית מן המעלה הראשונה –
7 חופש הביטוי בהיבט של שמירה על החיסיון העיתונאי וקידומה של חקירה בחשד לעבירות
8 חמורות. לשם הבהרת הדברים ופשוטם מן הראוי להקדים בהצגת עובדות הרקע.

9

10 מזה חודשים מנהלת משטרת ישראל חקירה בפרשה מורכבת ומסועפת, רבת היקף
11 מבחינת מעורבים וגורמים, שעניינה פיתוח תוכנת "ריגול" באמצעותה נעשתה חדירה
12 לחומרי מחשב, וביצוע עבירות על חוק הגנת הפרטיות והאזנות סתר, בה מילאו המבקשים
13 3, על פי החשד, את התפקיד הראשי והדומיננטי (להלן: גם "בני הזוג"). בשל אופייה זכתה
14 הפרשה הנחקרת לכינוי "הסוס הטרויאני".

15 ביום 22.1.06 הוגשה לבית המשפט זה בקשה להמצאת מסמכים, שעניינם חומר גלם
16 המתועד על קלטת אודיו של ראיון טלפוני אותו ערכה מבקשת 2 עם בני הזוג כהכנה

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 לתוכנית "עובדה" של מבקשת 1, שעסקה בהיבטים שונים של מעורבותם בפרשה זו (להלן: "החפץ").
2

3 לאחר שהשתכנעתי בקיומו של בסיס סביר לחשדות נגד מבקשים 3, ונחה דעתי כי החפץ
4 מצוי בידי המבקשים 1 ו-2 והוא רלבנטי ונחוץ לחקירה, הוריתי להמציאו לידי המשיבה
5 (להלן: "הצו השיפוטי").
6

7 הבקשה בפני הינה לביטול הצו השיפוטי מחמת קיומו של "חיסיון עיתונאי" החל על
8 המידע האגור בחפץ.
9

10 **שתי טענות מעין "מקדמיות".**

11 בטרם אדון בסוגיה העומדת במוקד המחלוקת ראוי להסיר מן הדרך שתי אבני נגף
12 שהציבו ב"כ המבקשים כחוסמות את סמכותו של בית משפט זה ליתן את הצו השיפוטי.
13 במהות מדובר בשתי טענות מעין "מקדמיות", שתכליתן להשיג על עצם סמכותו של בית
14 משפט זה לצוות כאמור. שתי הטענות, יש לומר, מעניינות ושובות לב על פניהן, אך דינן
15 להידחות על הסף.

16 הראשונה, מבקשת לעטות על הראיון הטלפוני הכלוא בתוך הקלטת, היא החפץ, נשוא
17 הצו, לבוש של "האזנת סתר" למפרע. הווה אומר, כניסיון בדיעבד לקבל צו להאזנת סתר
18 לשיחה בין שני צדדים שאינם מסכימים שתוכן שיחתם יישמע לאחרים זולתם.
19

20 **האומנם בפנינו "האזנת סתר" במשתמע ובדיעבד, אם לאו?**

21 סעיף ההגדרות של חוק האזנת סתר, התשל"ט 1979 (להלן: "חוק האזנת סתר") מגדיר
22 "האזנת סתר" כשיחה הנקלטת סימולטאנית על ידי המאזין בעת קיומה בפועל, קרי, בזמן
23 הווה, כמתבקש מלשון המחוקק:

24 **"האזנה" - האזנה לשיחת הזולת, קליטה או העתקה של שיחת הזולת,**

25 **והכול באמצעות מכשיר.**

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 **"האזנת סתר" - האזנה ללא הסכמה של אף אחד מבעלי השיחה.**
 2 נוסח הסעיף הנוקט לשון הווה, ולא עבר או עתיד, מלמד כי האזנה לשיחה הינה מעשה
 3 המתקיים בו זמנית עם ביצוע השיחה.
 4 זו גם הפרשנות שניתנה למושג על ידי בית המשפט. בפסיקה נקבע כי תיעוד שיחה שנתפס
 5 כחפץ על ידי רשות חוקרת או כל גורם אחר, אינו עונה על הגדרת המחוקק ואינו בבחינת
 6 "האזנת סתר" במשמעות החוק.
 7 לשם הדגמה יוצגו שני מקרים. בב"ש 90868/00 חב' נטוויז'ן נ' צבא ההגנה לישראל, תק-
 8 מח 57734,(2)2000, המתייחס לתיעוד, ציטוט וחדירה לשיחות אינטרנט והודעות דואר
 9 אלקטרוני, הבחין בית המשפט בין ציטוט לאינפורמציה תוך כדי העברתה ושיגורה
 10 באמצעות האזנה לקווי טלפון, לבין חדירה למחשב שבתוכו אוחסנה כדואר אלקטרוני.
 11 בעוד שאיסור לצותת לאינפורמציה בזמן העברתה, בין באוזן אנושית ובין בהקלטה
 12 הנעשית סימולטאנית להעברה (וזאת על פי הוראות חוק האזנת סתר), הרי שחדירה
 13 לחומר הנמצא במחשב אינה מקיימת הגדרה זו, והינה אסורה אך לפי הוראות חוק
 14 המחשבים. בפרשת האחים בדיר, העוסק, בין היתר, בחדירה שלא כדין לתא קולי של אחר
 15 והאזנה להודעותיו לשם איסוף מידע, קבעה כב' השופטת רוטלוי, בת"פ (ת"א-יפו)
 16 40250/99 מ"י נ' מונדיר בן קאסם בדיר, כי יש במעשים אלו כדי להקים את יסודות עבירת
 17 האזנת הסתר. בית המשפט העליון הפך קביעה זו, ובע"פ 10343/01 מונדיר בדיר נ' מ"י,
 18 דינים עליון, כרך סד 587, כמתבקש מזיכוי המערער מן האישומים הנוגעים להאזנת סתר,
 19 לפי הודעת ב"כ המדינה, שביסוד עמדתה מונח טיעון הנוגע להאזנת סתר בתא קולי. מכך
 20 משתמע, על אף שלא מפורשות, כי המדינה הכירה בכך שאין מעשי הנאשם מהווים האזנת
 21 סתר, וחזרה בה מעמדתה במחוזי.
 22 לשון אחר, מישור הזמן מבחינת מועד ההאזנה לשיחה הוא מהותי לצורך הגדרתה כנכנסת
 23 לגדר המושג "האזנת סתר". לא הרי בקשה מראש לקבלת צו האזנת סתר לשיחה העתידה
 24 להתקיים כבקשה בדיעבד להאזין לשיחה שהוקלטה. אמור מעתה, הכסות של "האזנת

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 סתר" שמבקשים להלביש על השיחה, נשוא דיוננו, הינו מלאכותי ומאולץ ואינו עולה בקנה
2 אחד עם פרשנות החוק.
3 סבורני, כי מסגרת ההתקשרויות בין הצדדים לא תוכל להיכנס בהגדרת "האזנת סתר",
4 אלא, לטעמי, הדברים שנמסרו מפי המבקשים למערכת התוכנית, בכל הקשור למעורבותם
5 בחשדות העומדים נגדם, הינם בבחינת "אמרת חוץ של חשוד", אשר נמסרה שלא בפני איש
6 מרות. בספרו "על הראיות" (חלק ראשון, עמ' 11) מבאר כב' השופט קדמי, כי אמרה/
7 הודיה, יכול שתימסר בפני מי שאיננו איש מרות, כלומר, כל אדם, יהא מעמדו ותהא זיקתו
8 כלפי הנאשם אשר יהיו.

9 **"ויודגש, "כל אדם" בהקשר זה- פשוטו כמשמעו: כך נתקבלה הודיה**
10 **שנמסרה אגב מפגש בין המודה ובין עיתונאים במסיבת עיתונאים, כך**
11 **נתקבלה הודיה שנעשתה ע"י המודה בשיחה עם עורך דינו במסדרון בית**
12 **המשפט הפתוח לציבור, וכך נתקבלה הודיה בפני מדובב ובפני אשת**
13 **הקורבן, אהובת החשוד...".**

14
15 השנייה, לקוחה מדיני המשפט הבין-לאומי הפרטי. להשקפת ב"כ המבקשים, הואיל
16 והשיחה או חלקה קוימה בחו"ל, מחוץ לגבולות ישראל, **חל עליה הדין של המדינה בה**
17 **קוימה**, ולכן אין בעובדה שתוצר השיחה- הקלטת (החפץ) מצוי בישראל כדי להכשיר את
18 תפיסתו מכוח הדין הישראלי. סבורני, כי הפרשנות המוצעת על ידי ב"כ המבקשים אינה
19 עולה בקנה אחד עם לשון החוק ואף לא עם הרציונאל העומד בבסיסו.

20
21 הוראות החוק הרלבנטיות לעניין תפיסת חפץ והמצאתו מוכתבות על ידי סעיפים 32 ו-43
22 לפקודת סדר הדין הפלילי, הקובעות:
23

23

24

32. סמכות לתפוש חפצים

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ
2 נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך
3 משפטי בשל עבירה או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.
4 43. הזמנה להשיג חפץ

5 ראה שופט שהצגת חפץ נחוצה או רצויה לצרכי חקירה או משפט, רשאי
6 הוא להזמין כול אדם, שלפי ההנחה החפץ נמצא בהחזקתו או ברשותו,
7 להתייצב ולהציג את החפץ, או להמציאו, בשעה או המקום הנקובים
8 בהזמנה

9 מיקומו של החפץ וזיקתו לעבירה הם הקובעים את גדר סמכותו של בית המשפט להורות
10 על תפיסתו, ומאחר והקלטת – היא החפץ שהמבקשים 2 נצטוו להמציאו, נמצאת בישראל
11 אין חל עליה דין אחר זולת הדין הישראלי.

12 היעלה על הדעת, לחייב דיון במישור הסמכות לגבי כול חפץ שמבקשים את תפיסתו
13 ומקורו או מוצאו או הורתו מחו"ל? קבלת הטענה משמעותה אבסורדית.

14

15 **ועתה לגופה של הבקשה.**

16 **טענות הצדדים.**

17 באי כוחם של המבקשים, ולעומתם בא כוחה של המדינה, שטחו בפני בית המשפט טיעונים
18 כבדי משקל ורמי חשיבות, הנוגעים באושיות יסוד של חברה דמוקרטית - חופש הביטוי,
19 האינטרס הציבורי, עשיית דין צדק ושלום הציבור. אפרט להלן.

20

21 ראשית, ביקש בא כוח המבקשים 1 ו- 2 להציג את מערכת היחסים בין מרשיו ובין
22 המבקשים 3 (להלן- "בני הזוג"). כלשונו, לפעולה שביצעה מערכת התוכנית "עובדה"
23 (להלן- "המערכת") בהקלטת שיחות בין בני הזוג ובין הגב' אילנה דיין, קדמה הסכמה
24 מפורשת כי חרף מסירת המידע והקלטתו, יסווג כ"שאינו לפרוטוקול" ("off the record"),
25 כשיחה חסויה בין עיתונאי ובין אדם המספק לו אינפורמציה. עוד סוכם בין הצדדים, כי

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 בסיום צבירת המידע בידי התוכנית תבדוק הגב' דיין את החומר, תבור את המוץ מן התבן,
 2 ותחליט מה מעניין ורלוונטי לשידור. בידי בני הזוג נותרה מעין "זכות וטו", זכות המילה
 3 האחרונה בשקילת החומר אשר ישודר סופית. אל מולם, הותירה המערכת בחלקתה את
 4 האפשרות להימנע כליל משידור התוכנית, באם החומר אשר יאושר לפרסום לא ישביע את
 5 רצונה או לא יענה על ציפיותיה. הסכם זה בכללותו נעשה בעל פה, כמבוסס על אמון הדדי.
 6 אליבא ב"כ המבקשים 1 ו- 2, אותה מערכת אמון בין עיתונאי ובין המקור שלו הינה
 7 מעמודי התווך של עיתונות ותקשורת חופשיות ומהווה את השורש והבסיס להנעת גלגליה
 8 לקבלת אינפורמציה והעברתה לציבור, מתוקף זכותו של זה האחרון לדעת. להשקפתו,
 9 התרת הצו השיפוטי על כנו, תוך פריצת חומות החיסיון העיתונאי, עלולה להיות בעלת
 10 השלכות חמורות ביותר בשל הרתעת מקורות המידע בהעברת אינפורמציה חיונית "שלא
 11 לפרוטוקול" לידי העוסקים בתחום זה מחשש פן יחשפו לאור היום. השמירה על חשאיות
 12 מקורות המידע הינו נשמת אפה של עיתונות חופשית בחברה דמוקרטית ומבטיחה את
 13 חיותה וחיוניותה. פגיעה בה משמעותה פגיעה בחופש הביטוי.

14
 15 במרכז טיעונו הציב ב"כ המבקשים 1 ו-2 את הלכת בית המשפט העליון בעניין בן ציון
 16 ציטרין, המתווה את עקרונות היסוד להחלת חיסיון עיתונאי על מקורות מידע. בישום
 17 הלכת כב' הנשיא (דאז) שמגר (ראה הרחבה בהמשך) בעניינו, ניכר פגם בדרישת המשטרה
 18 בעיתוי הנוכחי, שכן בני הזוג טרם נחקרו ומסרו גרסתם, וייתכן, כי אותו מידע הספון
 19 בקלטות המדוברות יושמע אף באזני חוקרי המשטרה, בלא כל צורך להפר את החיסיון
 20 העיתונאי האופף אותן. לא כל שכן, בהימצא בידי המשטרה חומר חקירה רב דיו, שהיה בו
 21 אף כדי לשכנע את בית המשפט בצורך להסגרת בני הזוג מאנגליה לארץ, ובאין הוכחה
 22 ממשית כי החומר המוקלט יסייע משמעותית לחקירה, או שמא בהעדרו תתמוסס
 23 ותתרוקן מכל בסיס.

24 בית המשפט התבקש לערוך אבחנה מبدלת בין תיעוד מידע הנגלה כלפי כולי עלמא ו"נלכד
 25 ברשתו" של עיתונאי, כדוגמת צלם המנציח ביצוע עבירה, ובין תיעוד מידע בהקלטת

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 שיחה, אשר לולא היתה מתקיימת בין שני צדדים, המדובר במוסר האינפורמציה
 2 מאידך, כלל לא היה בא לכדי ביטוי. כאן, אין מדובר במידע גלוי שהונח כדרך המקרה
 3 בקלטות השיחה, אלא בשיחות יזומות, "סודיות", בלעדיהן נשאר היה אותו מידע חתום
 4 בלבם של בני הזוג, והקלטתן היתה אך כמעין כלי עזר לצרכי עריכת הכתבה.
 5 לגרסתו, אינטרס הציבור בחקר האמת וגילוייה הוצב כאן על הפרק במלוא תוקפו וכובד
 6 משקלו, שעה שהמידע שנחשף בכתבה (אשר שודרה זה מכבר) הצביע על קיומם של קשרים
 7 בין בני הזוג עם גופים ציבוריים בישראל, דוגמת השב"כ, המוסד והמשטרה עצמה,
 8 שהביעו עניין רב ברכישת התוכנה הנגועה, לכאורה, בפלילים. כתוצאה מחשיפתם, הודו
 9 חלק מגופים אלו בהתעניינותם דאז. אינפורמציה חיונית שכזו, המעלה טענות קשות, גם
 10 ברמה של חשדות, כלפי אותם גופים, לעולם לא היתה מגיעה לידיעת הציבור ומאפשרת
 11 את הביקורת הציבורית המתבקשת, לולא חשו עצמם בני הזוג בטוחים דיים כדי לסמוך
 12 את חיסיונו של המידע, ובכך את גורלם, בידיה האמונות והבטוחות- שומרות הסוד, יש
 13 לומר, של מערכת התוכנית.

14
 15 בא כוחם של בני הזוג הוסיף על טענות אלה את מקומו של בית המשפט באיזון שבין שני
 16 אינטרסים כבדי משקל ובעלי חשיבות ציבורית- קידומה של חקירה משטרתית וחופש
 17 הביטוי, והכלים הניתנים בידי עיתונאים, הנגזרים ממנו על מנת לקיימו. לאור כך, הסוגיה
 18 עליה אמון בית המשפט הינה שאלת המידתיות. עקרונות האיזון אשר הותוו בפסיקה,
 19 טען, קובעים כי קבלת חומר החוסה תחת חיסיון עיתונאי, תעשה רק בנסיבות קיצוניות,
 20 כאשר החומר הינו חיוני ביותר לשם עשיית משפט צדק ולא ניתן לקיימו בלעדיו, ותנאי
 21 עקרוני זה אינו מתקיים בעניינו.

22 אף הוא, בהמשך לחברו, טען כי לפי הלכת פס"ד ציטרין, טרם בשלה השעה לדיון בהסרת
 23 החיסיון, שכן קודם להגעתם של בני הזוג לארץ וחקירתם במשטרה לא נכון יהא לומר כי
 24 המדובר במידע נחוץ וחיוני לעשיית צדק, ואין אמצעי אחר להשיגו, שכן אותו "אמצעי
 25 אחר" טרם נבדק לגופו.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 לטעמו, חשיפת החומר תהווה פגיעה באינטרס הציבורי בכללותו, ובאינטרס של מרשיו
2 בפרט, הנגועה בחוסר מידתיות מובהק, מן הטעם שעדיין אין כול וודאות כי "כלו כל
3 הקיצין" ואין דרך אחרת זולת זו לפיצוח הפרשה והגעה אל האמת במלואה.
4 עוד הוסיף והיפנה אל תזכיר הצעת חוק, משולחנו של משרד המשפטים, הנוגע לעדות
5 עיתונאים. בתזכיר דגן הוצע להסמיך את בית המשפט להורות על גילוי חומר שנמסר
6 לעיתונאי, אך ורק בהתקיים שני תנאים מצטברים: גילוי הראיה חיוני לצורך שאלה
7 העומדת לדיון או לצורך מניעת ביצוע עבירה חמורה, ובמקרה בו לא ניתן להשיג את
8 התכלית שלשמה נדרשת הראיה בדרך אחרת באופן סביר. בעומדו על קיום הצו השיפוטי
9 נמצא משרד המשפטים מדבר בשני קולות, ואין הדבר ראוי. משגילה את עמדתו העקרונית
10 לא יוכל שוב לטעון אחרת בבית המשפט.

11
12 בבואו להתמודד עם שורת הטענות המפורטות ניתב בא כוח המשיבה את תגובתו לשני
13 ערוצים – משפטי ועובדתי.
14 לעניין פרשת ציטרין, הדגיש כי הדיון בו נסב סביב הסרת חיסיון על זהות מקור מידע, ולא
15 על תוכן המידע הנמסר, כבענייננו, וכן העבירות נשוא אותו דיון היו קלות ערך, ועיקרן
16 עבירת משמעת של עורך דין. לדידו, המקרה הנדון עונה על שלושת תנאי המבחן אשר נקבע
17 בפסה"ד, המצדיק את הסרת החיסיון היחסי על מקור מידע – המדובר בחשודים
18 האוצרים בקרבם מידע רב ומהותי לחקר פרשת "הסוס הטרויאני", חשודים אשר משך
19 שבעה חודשים מלאו פיהם מים ולא סייעו בידי המשטרה להגיע לחקר האמת.
20 הדגיש את פעולת המשטרה, על פי מבחני המידתיות שהותוו בבית המשפט העליון- חרף
21 החזקתה בצו לתפיסה מיידית של חומר הגלם לכתבה טרם השידור, הרי שבעצה אחת עם
22 הפרקליטות המתינו עד לאחריו, בבחינת הליכה בתוואי של העדפת פעולה חקירתית
23 מאוחרת לשידור על פני פעולה חקירתית היכולה להתפרש כמניעה מוקדמת של חופש
24 העיתונאות לשדר את החומר כראות עיניה של מערכת התוכנית.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 עוד ציין את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, בדבר זכותה של המשטרה כלפי כל ערוץ
 2 תקשורת, כל אימת שמתקיים יסוד סביר לחיוניותו, לתפוס חפץ הדרוש לשם חקירה,
 3 ובכלל זה סליל הקלטה, לרבות הסליל המקורי.
 4 טענה נוספת הינה כי לא כל אשר נמסר "שלא לפרוטוקול" זוכה לחסות תחת החיסיון
 5 העיתונאי. במצב בו זהות המקור חשופה, המידע שמסר צריך לעמוד במבחן כפול. לא רק
 6 מבחן של "לא לפרוטוקול", אלא גם במבחן קידום החקירה העיתונאית. המידע צריך
 7 להימסר לא כמידע רכילותי או אישי, אלא לשמש כמקדם את התחקיר ומפתחו. לו
 8 בקלטות המדוברות אכן עלו עניינים אישיים, רכילותיים, עניינים שבגדר צנעת הפרט, הרי
 9 שאין הם חוסים תחת החיסיון העיתונאי כי אם תחת הגנת הפרטיות. חשיפת מידע שכזה,
 10 הראוי להגנת הפרטיות, הינה קלת ערך וזמינה יותר בידי אנשי חוק, לעומת מידע חסוי
 11 עיתונאי, והינה אילוץ מחייב בכל צו חיפוש בביתו, במיטלטליו, בחשבון בנק, בפירוט
 12 שיחותיו ועוד של אדם הקשור, במישרין או בעקיפין, לביצוע עבירה. עלינו לצאת מתוך
 13 נקודת הנחה כי אנשי המשטרה, המיומנים בטיפול בחומרים רגישים ביותר, יגזרו גזירה
 14 שווה גם לעניין המידע בענייננו, ישמרו על צנעת הדוברים ועל דיסקרטיות מלאה, ככל
 15 שהדבר נוגע לעניינים שאינם רלוונטיים לחקירה המשטרתית.
 16 האיזון הראוי, לדידו, שעל בית המשפט לערוך הינו בין שלושה אינטרסים מהותיים –
 17 חופש העיתונות, ממנו נגזר החיסיון העיתונאי, מחד, ואינטרס צרכי החקירה השקול
 18 לאינטרס שלום הציבור, מאידך. בענייננו, המדובר, בעבירות שנקבע לגביהן כי הן מכוננות
 19 מסוכנות, ולכן ככל שישנם נתונים רבים בתיק שטרם נחשפו, המסוכנות נמשכת. חופש
 20 הביטוי ממנו נגזר החיסיון העיתונאי הינו בעל ערך חוקתי חשוב, אך אין הוא בבחינת
 21 "קודש הקודשים", כלשון בית המשפט בפס"ד קרא, והוא בהחלט יחסי, ובר פגיעה.
 22
 23
 24

דיון.

החיסיון העיתונאי – הגנה על מקורות מידע.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 נימוקי הבקשה שבפניי נסמכים על שמירת עקרונות נשגבים, ובמרכזם חופש הביטוי.
 2 מאותו עקרון חוקתי עליון, נגזר, בין היתר, חופש העיתונות. כלי רב עוצמה זה ניתן בידי
 3 אנשי התקשורת והעיתונות לשם מימוש מרבי של זכות הציבור לדעת. העיתונות מהווה
 4 ומשמשת זרועו הארוכה של הציבור- בגילוי מעשי עוולה, ציבוריים, מנהליים או פרטיים,
 5 חקר האמת ושקיפות שלטונית. כיד ימינו של חופש העיתונות, סולל החיסיון העיתונאי
 6 הנגזר ממנו, ומפנה עבור העוסקים במלאכה חשובה זו את הדרך הבטוחה לגילוי האמת.
 7 אמנם, החיסיון העיתונאי אינו סטטוטורי ולא זכה להגנת המחוקק. אין חולק כי בפקודת
 8 הראיות, המתווה את הוראות החיסיון הקיימות, אין הוראה מפורשת המקנה לו תוקף.
 9 פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, מכיר בשורה של חסיונות וחיסיון
 10 ספציפי זה אינו נמנה עליהם, כגון: חיסיון לטובת המדינה (סעיף 44), חיסיון לטובת
 11 הציבור (סעיף 45) וחיסיון פרטני בין בעלי מקצועות, כגון רופא, פסיכולוג, עורך דין, ועובד
 12 סוציאלי, ובין מטופליהם/ לקוחותיהם (סעיפים 48-51). עם זאת, וחרף הלקונה בחוק,
 13 לפיה מן ההן ניתן היה כביכול להסיק את הלאו, התגבשה ההכרה השיפוטית כי חופש
 14 העיתונות לא ייכון ללא הבטחת מקורות המידע, ובלעדיה יוותר כעקרון ערטילאי, נעדר
 15 חיות וחסר קיום. דומה, כי מוסכם על הכול כי למרות שאינו מוכר בחוק, המדובר בזכות
 16 חוקתית חשובה ומאבני היסוד של חברה דמוקרטית פתוחה. לאור כך, קם והיה חיסיון
 17 עיתונאי, יציר פסיקה, הנגזר מחופש הביטוי והעיתונות, היקפו נגזר מתוך השוואה
 18 לחסיונות אחרים שנקבעו על ידי המחוקק. בסיסו הפסיקתי נקבע בב"ש 298/86 בן ציון
 19 ציטרין נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין, פ"ד מא(2) 337 :

20 **"הנני סבור, כי יש להכיר בקיומו של חיסיון, המתיר לעד-עיתונאי שלא**
 21 **לגלות את מקורות המידע שלו. חיסיון זה אינו החלטי אלא יחסי, היינו,**
 22 **הוא כפוף לשיקול-דעתו של בית המשפט, אשר יכול להורות על מתן תשובה**
 23 **לשאלה. הורה בית המשפט כאמור, הרי חייב העד להשיב.**

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 מהו המבחן, שעל פיו יפעל בית המשפט, והאם כל עבירה וכל עוולה
 2 מצדיקות הפעלת סמכותו של בית המשפט לכופ את העיתונאי למסור מקור
 3 המידע?
 4 התשובה לכך היא שלילית, כי חיוב סיטוני, ללא אבחנה, ינגוד מניה וביה
 5 את קיומה של חירות הביטוי כהתגשמותה בשלוחתה, שהיא חופש
 6 העיתונות. הדגשנו לא אחת, כי חירות הביטוי והזכויות הנגזרות ממנה הן
 7 בעלות מעמד מיוחד במשפטנו...כפי שחזרנו והדגשנו, חירות הביטוי היא
 8 הנושאת עמה את ההבטחה, שמעמדו וזכויותיו של האדם יישמרו ויכובדו
 9 וכי כל הפליה לרעה תסולק; היא המבטיחה את חקר האמת ועשויה להוליך
 10 לגילוייה... טמון בה התנאי המוקדם לקיומה של הדמוקרטיה ולפעולתה
 11 התקינה, והיא הזרעת באופן מתמיד את זרעי הקידמה וההתפתחות
 12 האנושיים, המדעיים והחברתיים.
 13 על-כן, אין להצר את תחומה של זכות היסוד האמורה, ככל שהדבר מתייחס
 14 לגילוי מקורות מידע, אלא אם הדבר רלוואנטי להליכים, לפי המבחנים
 15 המשפטיים המקובלים, ובנוסף לכך ובנפרד מכך, אם, לדעת בית המשפט,
 16 הדבר חיוני ובעל חשיבות לשם עשיית משפט צדק בנושא מהותי. בשל כך
 17 אין זה מתניישב עם שמירת מעמדה של הזכות, כי עיתונאי ייאלץ לגלות
 18 מקורות מידע בשל כל מעשה, אך ורק מאחר שהוא מוגדר כעבירה ויהיה זה,
 19 למשל, עוון קל ערך או אולי אף עבירה, אשר לפי מהותה נושאת עמה
 20 אחריות דווקנית. נושא מהותי פירושו, כי המדובר בפשע או בעוון בעלי
 21 תוצאות או משמעות מהותיות או במעשה עוולה חמור, שלגביו נדרש גילוי
 22 המקור מאחר שאין אפשרות לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע. במקרה
 23 כאמור יוכל בית המשפט שלא להכיר בחיסיון של העד.
 24 בהעדרה של הוראה חקוקה אין כדי לגרוע מן הסמכות של בית המשפט, וזה
 25 האחרון רשאי להכיר בחיסיון האמור של העיתונאי, בגבולות שהותוו לעיל,

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 על יסוד הכללים היונקים ממקומה המרכזי של חירות הביטוי ושל הזכויות
2 המשתלשלות ממנה, במשפט המהותי שלנו (בג"צ 337/81 [4], בעמ' 355
3 מול אות השוליים ז).
4 לומר, אמנם החיל בית המשפט חיסיון יציר פסיקה על מקורות מידע, אך המדובר, כלשונו,
5 בחיסיון יחסי שאינו מוחלט, חרף מעמדו החוקתי של חופש הביטוי, ממנו נגזר. שומה על
6 בית המשפט בבואו לקבוע את גדרי החיסיון העיתונאי לבחון כל מקרה המובא בפניו לגופו,
7 ולהעניק או להסיר חיסיון זה בהתאם המבחן המהותי בעל שלושת הצלעות אשר נקבע
8 בעניין ציטרין:

9 "ההגנה על מקורות המידע אינה צריכה להתבטל בשל טעמים שמשקלם
10 אינו רב; רק צורך, שהוא מהותי מבחינת אופי הנושא ובעל משקל כבד
11 מבחינת מידת נחיצות העדות במקרה המסוים, כמבואר כבר בפרוטרוט
12 לעיל, הוא שיכול להצדיק הסרתו של החיסיון היחסי בנושא של מקורות
13 המידע. קרי, המבחן הוא משולש:

14 (א) ראשית, נבחנת הרלוואנטיות של השאלה;
15 (ב) שנית, נבחן אם אכן מדובר בעניין מהותי, כמבואר לעיל;
16 (ג) שלישית, נבחן אם המידע אכן דרוש במקרה הקונקרטי הנמצא בדיון,
17 היינו, אם אין אפשרות להישען על ראיות אחרות בלי לדרוש גילוי של
18 מקורות המידע."

19 דומני, כי לא ניתן לסכם את דיוננו על ידי הנחת עובדות הבקשה דנן בתוך התבניות שיצק
20 פס"ד ציטרין ובחינת התוצאה המתקבלת, ותו לא, ובכך לצאת ידי חובה. טרם תתבצע
21 בחינה שכזו, על בית המשפט לאבחן בין שתי שאלות שאינן עומדות בהכרח על אותו מישור
22 מבחינת חשיבות וחיוניות לשמירה על חופש העיתונות – בין השאלה של הסרת חיסיון על
23 מקורות מידע, שפתרונה גלום במבחן הקבוע בעניין ציטרין, ובין השאלה הקונקרטית,
24 העומדת על המדוכה בענייננו, והיא הסרת חיסיון על תוכן המידע הנמסר, שהרי זהות
25 המקור ידועה זה מכבר ונהירה לכולי עלמא.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1

2 היקף החיסיון – האם משתרע רק על זהותם של מקורות המידע, או שמא חל גם על
3 המידע עצמו?

4 שאלה זו עדיין לא התעוררה במלוא משמעותה בפסיקה וטרם נדונה לגופה ממש. ניכר, כי
5 ההתייחסות בפסיקה לחיסיון היתה כאל חיסיון על זהותם של מקורות מידע.
6 בת"א (י-ם) 455/94, הכשרת היישוב ואח' נ' רשת שוקן בע"מ, עסק בסוגיה זו כב' השופט
7 עדיאל, אף שבעניינו לא נדרש להכריע בה:

8 "השיקול של עידוד המקורות לשתף פעולה עם העיתונות, שהוא השיקול
9 העומד ביסוד החיסיון, תומך בהרחבת החיסיון גם על המידע עצמו, ולא רק
10 על זהות המקור. עם זאת, נכון הדבר כי מידת החיוניות שבהרחבה זו של
11 החיסיון, פחותה מזו של חשאיות המקורות, והיא דרושה כדי שהחיסיון
12 "יזכה למלוא המשמעות"... אני נוטה לדעה שהחיסיון צריך שיחול בעקרון
13 גם על המידע ולא רק על זהות המקור. פתרון זה נתמך, כאמור, בשיקולים
14 שעליהם מושתת החיסיון. העובדה כי חיוניותו של חיסיון זה, מבחינת
15 המקורות, פחותה מזו של החיוניות על חשאיותם, יכול שתבוא לידי ביטוי
16 בשיקולי בית המשפט להסרת החיסיון ובהתחשב בכך שמדובר, בכל מקרה,
17 בחיסיון יחסי. כך תינתן לבית המשפט גמישות בהפעלת החיסיון, באופן
18 שניתן יהיה להביא בחשבון בכל מקרה נתון את כל השיקולים הנוגעים
19 בדבר, ולמנוע תוצאות קשות העלולות לנבוע מאי הכרה מוחלטת בגזרה זו
20 של החיסיון".

21 מדברים אלה מתבקשת המסקנה, כי טרם הוכרעה בפסיקה סוגיית החיסיון על המידע
22 באופן חד משמעי. למדה אני, כי ייתכן וראוי לעטות חשאיות על תוכן מידע הנמסר,
23 במקרים מסוימים, אך אפילו ותעוגן אפשרות זו בגדר החיסיון העיתונאי, עדיין תיוותר
24 פחותה בחיוניותה במדרג החשיבות אל מול חשאיות מקור המידע. רוצה לומר.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 אבחנה בין חשאויות המקור ובין חשאויות המידע – לא הרי חיסיון עיתונאי על מקורות
2 המידע כחיסיון עיתונאי על תוכנו. במדרג החשיבות, הראשון עומד בראש הסולם, וחוסנו
3 יעמוד לו ביתר שאת, לעומת פיחות חיוניותו של חיסיון תוכן המידע. לבית המשפט תינתן
4 גמישות יתרה בהפעלת חיסיון שכזה, בשקילת החלתו לגופו של עניין, בנסיבות קונקרטיות
5 מהותיות. נקבע, כי העובדה שחיוניותו של חיסיון המקור פחותה מזו של חיסיון המידע,
6 יכול שתבוא לידי ביטוי בשיקול דעת בית המשפט בהסרת החיסיון, במיוחד בהתחשב בכך
7 שמדובר בכל מקרה בחיסיון יחסי. ההיררכיה בין השניים חיונית ביותר לענייננו, כפי
8 שניווכח בהמשך.

9 יפה לעניין זה הבחנת השי' עדיאל בעניין הכשרת היישוב, בציינו כי לעומת זהות מקור
10 המידע, לגביה קיימת הנחה כי המקור מעוניין בשמירה על חשאויות זהותו, הרי שהנחה כזו
11 אינה קיימת ככל שמדובר במידע עצמו. ההיפך הוא הנכון. מידע הנמסר לעיתונאי, נמסר
12 בדרך כלל לשם פרסומו. לפיכך, סבר, כי חיסיון על המידע, להבדיל מחיסיון על זהות
13 המקור, יחול רק במקום בו הוכח כי חיסיון כזה נדרש על ידי המקור וכי מסירת המידע
14 הותנתה בשמירה על סודיותו.

15
16 מדיון זה, מסתעפות שתי סוגיות שעל בית המשפט לבאר ולהדגיש טרם ימשיך בתוויית
17 החלטתו.

18 הראשונה, והעקרונית ביניהן, הינה **נפקות הגנת הפסיקה על מקורות המידע**.
19 אין להמעוט בחשיבות וערך תפקידה של העיתונות כ"כלב השמירה" של הדמוקרטיה
20 במובן של גילוי ופרסום מידע אודות שחיתות ועוולות שלטוניות, כמו גם ליבון ועיסוק
21 בבעיות על סדר יומה של המדינה. היא משמשת כעינו הפקוחה של הציבור ושופרו. לציבור
22 עניין ואינטרס מובהקים לפעילותה של התקשורת במובן זה שתהא חופשית מכבלים
23 להשיג מידע ותחשוף מעשי עוולה, רשלנות, וודאי עבריינות של זרועות השלטון, שללא
24 חשיפתם לאור השמש יוותרו במחשכים, מוסתרים מעין הציבור, ללא תגובה וללא
25 ביקורת. המידע אפוא חיוני לקיומה של עיתונות חופשית פתחה ולוחמת, בלעדיו ייכחד

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 כוחה כזרועו הארוכה של הציבור, ומטרות גילוי האמת, מקורות עוולה ושקיפות שלטונית
 2 תושמנה לאל. בתי המשפט הכירו בצורך ובהכרח של גורמי העיתונות להסתייע לשם השגת
 3 מטרה זו ב"ספקי מידע" חיצוניים להם, מקורות דווח על שערורייה, פשע, תעלומה וכדי
 4 לאפשר זרימת המידע ללא חשש ופחד מפני חשיפה הכשירו להותירם מאחורי מסך
 5 החשאיות של החיסיון העיתונאי. אותם מקורות מידע עשויים, במקרים מסוימים, ליטול
 6 חלק בפעילות העבריינית (דוגמת חבר כנופיה המשמש עד לפשעי חבריו, או עובד חברה
 7 הנחשף להתנהלות בלתי חוקית), או להיקלע במקרה לסיטואציה לא חוקית (דוגמת עד
 8 אשר נקלע במקרה לזירת פשע בסמטת הרחוב). היזקקות העיתונות לגורמי מידע אלה
 9 שבכוחם להצביע על מקור העוולה, לזהותו, או להוביל לחשיפתו, ובכך לשרת את אינטרס
 10 הציבור במיגור פשיעה, מוסכמת על הכול. כיוון שכך, ראוי ונכון לספק לאותם מקורות
 11 מידע את ההגנה הנדרשת, בצילה לא יחששו מדיווח על אשר נחשפו אליו, פן יבולע להם
 12 מידם הארוכה של פורעי החוק. לשון אחר, חיסיון מקור המידע העיתונאי ניתן כדי לאפשר
 13 לכל אדם לדווח ללא חשש ופחד שמא תיחשף זהותו ויבולע לו.
 14 לעניין זה, אומר עתה ומיד, לא מצאתי רלוונטיות לפרשה בענייננו. כאן, ברורה לכל זהות
 15 מקורות המידע למערכת התוכנית, והם בני הזוג האפרתי. בעוד אלו "מתחפרים" מאחורי
 16 מטריית עקרונות החיסיון של פס"ד ציטרין, נאחזים בהם כאילו היו "קרנות המזבח",
 17 שעה שהוא כלל אינו חל עליהם. מטרת ההגנה על מקורות מידע, כפי שבואר זה עתה, הינה
 18 מלחמה בפשע ולא הגנה על העוסקים בו, מיגור החשש מ"הלשנה" על עבריינים ולא ניסיון
 19 להסתיר אותם. ניסיון באי כוחם של המבקשים להציג את פני הדברים בשיחות שנערכו
 20 כהפניית אצבע מאשימה מטעם מקורות המידע אל עבר גורמי ממסד או שלטון, אשר
 21 התעניינו בתוכנה הבלתי חוקית המדוברת, ובכך נשאבו לתוך קלחת האשמה החמורה, לא
 22 עמדו להם. אפילו נדמה היה כי בני הזוג משמשים מקור מידע חיוני לציבור, לפי הגדרתו
 23 לעיל, בהפנותם את העיתונות לעבר מעשה עבירה שערורייתי, הרי שאין זה אלא ניסיון
 24 כושל להסיט מעליהם את תשומת הלב וחיצי החשדות הכבדים ולהפנותם לגורם מינוריים

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 מהם מבחינת מעורבותם בפרשת "הסוס הטרויאני", בעוד הם החשודים כעומדים מאחורי
2 הפרשה כולה. לא לתכלית זו יצרה הפסיקה את החיסיון העיתונאי.

3

4 השנייה, והפרוצדוראלית יותר, הינה הצורך בהוכחה כי חיסיון על תוכן המידע נדרש על
5 ידי המקור. מפרשת הכשרת היישוב עולה, כי חיסיון על תוכן המידע יכול וינתן אך ורק
6 במקרים בהם הותנתה מסירת המידע בשמירה על סודיותו. התניה זו עולה בקנה אחד עם
7 תקנון האתיקה של מועצת העיתונות, שם נקבע בסעיף 22 (כמובא בב"ש (ת"א) 3936/02
8 פרקליטות פמת"א נ' עיתון ידיעות אחרונות בע"מ):

9 **"לא יגלו עיתון ועיתונאי מידע שנמסר להם בתנאי שיישאר חסוי ולא**

10 **יחשפו זהותו של מקור חסוי אלא בהסכמת המקור"**

11 לשון אחר, החיסיון על החומר עצמו ולא על המקור, יחול רק אם המקור התנה מפורשות
12 את מסירתו בחיסיון. בעניין ידיעות אחרונות, שם נדון מסמך שמקורו גלוי (אתי אלון),
13 הדרוש למשטרה לשם ניהול חקירה פלילית בעבירה של שיבוש מהלכי חקירה ומשפט,
14 נקבע כי חרף הטענה כי יש במסמך כדי לחשוף מקור מידע נוסף, הרי שבברור ההסכמה
15 למסרו בדיעבד אין כל ממש, אין מקום לדון בשאלת הסרת החיסיון שכן לא היה המסמך
16 חסוי מלכתחילה, ולפיכך הורה בית המשפט על גילוי ומסירתו למשטרה.

17

18 ולענייננו, באשר להסכם בין בני הזוג ובין מערכת תוכנית "עובדה", כלל לא שוכנעתי כי
19 הסכם שכזה אכן נכרת, שהרי, גם לגרסת המבקשים, לא נמצא אזכור לאותו הסכם
20 בשיחות המוקלטות, לא כל שכן בצורה מוסדרת, בהסכם בכתב או בזיכרון דברים. אפילו
21 הייתה מתקבלת גרסת בא כוחם בדבר הנוהג המקובל והגורף לכריתת הסכם חשאיות בעל
22 פה, ולעולם לא בכתב, הרי שאפילו ביטוי שכזה לא נגלה בפניי. כטענת ב"כ המשיבה, אל
23 לנו להסתפק בהסכמת "מחוץ לפרוטוקול" בעלמא. כל עוד לא סופקה בידי בית המשפט
24 הוכחה כי בני הזוג היתנו את מסירת המידע בשמירה על חשאיותו, אין בהתנהגות
25 המבקשים כדי לקיים תנאי זה.

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1

2 פס"ד נוסף הדין בשאלת הסרת חיסיון עיתונאי הינו ב"ש (י-ם) 7472/04 חדשות היום
3 בכבלים נ' משטרת ישראל. שם, הפרידה כב' השופטת פרידמן-פלדמן בין שני עניינים
4 העולים מדברי המתראיין בקלטת, אותה ביקשה המשטרה לתפוס: חלק בו הדובר מהווה
5 מקור מידע, וחלק אחר בו הדברים הנאמרים מהווים הם עצמם ביצוע עבירה תוך כדי
6 ראיון. לעניין החלק אשר הדובר מהווה לגביו מקור מידע, מצאה השופטת לנכון להסיר
7 את החיסיון על מקור מידע, אשר הוכר בפרשת ציטרין:

8 **"משמיעת הדברים הנאמרים בראיון, שהינם דברים קשים ביותר, עולה כי**
9 **במקרה הנוכחי, האינטרס הציבורי שבתפיסתו של הדובר, לשם ניטרול**
10 **המסוכנות הנובעת ממנו, עולה על האינטרס שבהגנה על מקורות מידע**
11 **עיתונאיים. תפיסתו של הדובר היתה דרושה להגנה על שחקני הקבוצה**
12 **ומנהליה, וחשיבותה מצדיקה חשיפת זהותו של הדובר, גם אם הובטח לו כי**
13 **זהותו לא תיחשף".**

14

15 בשקילתה את אינטרס הציבור בנטרול מסוכנות הדובר כנתון המכריע את אינטרס ההגנה
16 על מקורות מידע, הדגימה השופטת את יחסיות החיסיון העיתונאי על מקורות מידע. כך,
17 שמקל וחומר ניתן ללמוד אף לענייננו. משהוסכם כי החיסיון העומד על הפרק הינו על
18 המידע ולא על המקור, ומשנקבעה בפס"ד הכשרת היישוב ההיררכיה בין השניים, כך
19 שחיסיון על המקור חזק וחומר יותר מחיסיון על המידע, הרי שוודאי וודאי ניתן הוא
20 להסרה שעה שאינטרס ציבורי אחר נושף בעורפו.

21

22 **ומן הכלל אל הפרט.**
23 **בפתח הדברים, אבקש לחזור ולתור אחר הרציונאל העומד בבסיסו של חופש העיתונות,**
24 **ממנו גזרה הפסיקה את החיסיון העיתונאי, והוא חקר האמת. בתי המשפט העניקו בידי**
25 **העוסקים בעיתונות כלים והגנות שכל תכליתם הינה לסייע בידי הציבור בכללותו, ובידי**

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 גורמי החוק בפרט, להגיע לידע רב ככל הניתן, שיהא בו ליזום, לקדם או לפתור חקירה
2 משטרתית. השימוש באותם כלים המשרתים את חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, ראוי
3 כי ייעשה בידיים נקיות ובמצפון חף מכל אינטרס אישי. בענייננו, ניכר כי ב"כ המבקשים
4 דורשים השמת כלים אלו בידי חשודים, לכאורה, בעבירות חמורות, המבקשים להשתמש
5 באותן זכויות יקרות ערך להשגת מטרתם, שהינה הסטת האשמה מעליהם ועיוות האמת.
6 בפרסום מידע מצונזר וממוין שאם יש בו אמת הרי היא חלקית בלבד, מתרוקן מתוכן
7 עקרון חקר האמת המצדיק הענקת החיסיון העיתונאי.

8
9 שנית, יש להחיל את המבחן המשולש שנקבע בפס"ד ציטרין על העובדות בענייננו ולבחון
10 האם אכן ניתן ליישמו. אומנם, כמצוין לעיל, בוחנת הלכת ציטרין אך את הצדקת הסרת
11 החיסיון היחסי בנושא של מקורות מידע, ובמקרה דנן אלה ידועים זה מכבר לכולי עלמא,
12 אולם ראוי לבחון לאורה את נסיבות המקרה, שכן אם יתברר כי הסרת החיסיון על מקור
13 המידע מוצדקת, הרי שמקל וחומר, ולאור חשיבותו הפחותה, ניתן יהיה להסיר אף את
14 החיסיון על תוכן המידע.

15
16 מבחן הלכת ציטרין מונה שלושה תנאים מצטברים:

17 א. האם החומר החסוי הינו רלוונטי – ברי, כי הודאות או אמרות של חשודים,
18 נאשמים בפרוטנציה, שעמדו בקשר עם מעורבים נוספים בפרשה, ודאי תהיינה
19 רלוונטיות ונחוצות לחקירת המשטרה.

20 ב. האם מדובר בעניין מהותי – נקבע זה מכבר כי החשדות המיוחסים למבקשים 3
21 ולגורמים הנוספים בפרשה הינם חמורים ביותר. עניינם בעבירות מחשב, האזנת
22 סתר ובעבירות הפוגעות בזכויות הפרטיות של ציבור נרחב.

23 ג. האם ניתן היה להשיג את החומר בדרך אחרת – המדובר בשני חשודים שהיוו את
24 לב ליבה של פרשת "הסוס הטרויאני", נגעו בגורמים הרבים הקשורים בה,
25 ואוצרים בקרבם מידע רב וחיוני ביותר בפרשה. כנטען על ידי ב"כ המשיבה, ענייננו

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 בחשודים שפעילותם כללה הצפנת הראיות נגדם, באופן המצריך משאבים אדירים
2 מטעם המשטרה לשם פענוחן, אשר סירבו לשתף פעולה עם המשטרה משך שבעה
3 חודשים. שבעה חודשים של עבודת חקירה אינטנסיבית, שעדיין רחוקה מלהגיע אל
4 סיומה, מדברים, לדידי, בעד עצמם לעניין חוסר היכולת להגיע אל חקר האמת
5 בגילוי מידע נוסף מבלי לדרוש גילוי.

6 סיכומו של דבר, כי מתקיימים בענייננו כלל התנאים המאפשרים לבית המשפט להפעיל
7 כוחו ולהורות על הסרת החיסיון העיתונאי. משנתאפשרה הסרת החשאיות ממקור המידע,
8 אין ספק כי תתאפשר הסרת החשאיות האופפת את תוכנו, שהרי בהיררכיה בין חיסיון על
9 מקור המידע ובין חיסיון על תוכנו, זה האחרון הינו מוחלש.

10
11 עוד אוסיף, לעניין חומרת העבירה – היחס בין חומרתן של העבירות החוסות תחת מעטה
12 סודיות, והחיסיון העיתונאי, הינו גורם משמעותי בשיקולי בית המשפט להסרתו. ככל
13 שגוברת חומרתן וחשיבותן הציבורית, כך נוטות כפות המאזניים להסרתו. כנזכר בפסיקה
14 לעיל, ככל שעולות העבירות המצריכות גילוי תוכן המידע במדרג החומרה תקל הדרך אל
15 הסרת החיסיון, בעיקר כשעסקינן בחיסיון על תוכן המידע, שהינו, כאמור, פחות חשיבות.
16 משנקבעה בפרשה זו חומרתן הרבה של העבירות המיוחסות למעורבים בה, הוסר מכשול
17 זה האחרון מדרכו של בית המשפט אל הסרת החיסיון.

18
19 **עניין נוסף. אחרון. וחשוב מכל.**

20 תפקידו של בית המשפט הינו, בראש ובראשונה, שמירה על האינטרס הציבורי, על כל
21 המשתמע מכך. האינטרס הציבורי מורכב ממכלול של ערכים כללים: קיום המדינה,
22 אופייה הדמוקרטי, ביטחון הציבור ושלומו, טוהר השיפוט וכיוצא באלה- אלו אינטרסים
23 ומטרות אותם מבקשת החברה להגשים, ובלעדם לא ניתן יהיה לקיים את זכויות האדם.
24 בענייננו, "טובת הציבור" הינה בעלת שתי פנים: פעם הינה זו הנובעת מעקרון חופש המידע
25 והביטוי, וממנה נגזר האינטרס שהתקשורת תוכל לפעול לגילוי מעשי עוולה, מעשי עבירה,

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 עם חשיפת האמת; ופעם נובעת מן האינטרס הציבורי בפעולת המשטרה לחקר וחשיפת
2 האמת.
3 על כתפי בית המשפט הוטל האיזון הלא פשוט בין אותם אינטרסים הנגזרים שניהם
4 מאינטרס טובת הציבור: חופש העיתונות מזה, והגשמת צרכי חקירה, כנגזר מערך שלום
5 הציבור, מזה.
6 על בית המשפט לשקול את האינטרסים המנוגדים ולהחליט אם בנסיבות הקונקרטיות,
7 מטות המאזניים את הכף לכיוון ההכרה בחיסיון, כדי להגן על יחס האמון בין העיתונאי
8 למקור המידע, או שמא דורש האינטרס הציבורי כי המידע יתגלה. על דרך ההיקש, האם
9 גובר האינטרס של הגנה מפני חשיפת תוכן האינפורמציה על פני האינטרס הציבורי
10 שבגילוי לצרכי חקירה. בתי המשפט נוטים לכבד את יחסי האמון בין עיתונאי ובין
11 מקורות המידע שלו, אולם אין לעיתונאי חיסיון מוחלט אשר מכוחו יוכל לסרב לגלות את
12 המידע, אם בית המשפט סבור כי חשיפתו דרושה לשם עשיית צדק. יפים לעניין זה דברי
13 כב' השופט (דאז) ברק, בבג"צ 172/88 Time Incorporated נ' שר הביטחון, פ"ד מב(3), 139 :
14 **"חופש הביטוי וחופש העיתונות אין בהם כדי לחסן חומר עיתונאי מפני**
15 **שימוש בו כחומר חקירה ע"י גורמי חקירה מוסמכים, מקום שקיים יסוד**
16 **סביר להנחה כי יש בחומר העיתונאי מידע העשוי לסייע באופן משמעותי**
17 **לגילוי של עבירות חמורות. גישה זו יש בה איזון ראוי בין חופש העיתונות**
18 **מזה ובין הצורך לגלות עבריינים מזה, והיא עולה בקנה אחד עם עקרונותיו**
19 **של משטר דמוקרטי נאור"**.
20 משקילת הנסיבות המסוימות בענייננו, ניכר, כדברי הנשיא שמגר בעניין ציטרין, כי כל
21 חיסיון וזכות יתר בעניין מסירת עדות, כמו קושרים אזיקים על ידיהם של רשויות
22 החקירה ואכיפת החוק ומגבילים את האפשרות לגלות את האמת, והם, על כן, בגדר
23 מחסום מפני עשיית המשפט והצדק בהיקפם המלא. האינטרסים אשר עם קיומם יש
24 ליישב את האינטרס של ההגנה על מקורות מידע הם עשיית משפט וצדק, מניעת עבריינות,
25 הימנעות מן הפגיעה בזולת על ידי מעשי עוולה, או מעשים חמורים נגד הסדר הציבורי. גם

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1 הם אינטרסים חיוניים שללא שמירה נאותה עליהם אין קיום לחברה מתורבתת,
 2 המקפידה על כבוד האדם וזכויותיו. במקרה קונקרטי זה על רקע האמור, דומני, כי
 3 בשאלת האיזון בין אינטרס חופש המידע ובין אינטרס שלום הציבור והגשמת צרכי
 4 חקירה, התשובה המתבקשת הינה להעדפת ההגנה על האחרון, שבתנאים הללו דינו לגבור.
 5
 6 דובר רבות על תפקידה של התקשורת בחשיפת האמת ובשמירה על זכותו של הציבור
 7 לדעת. אלא שבענייננו, ברי כי אין מדובר בזכות הציבור לדעת את כל האמת- שהרי
 8 הדברים סוננו, צונזרו ומוינו, והציבור זכה אך בחשיפתה של האמת החלקית,
 9 "המחוררת", המוכוונת מטרה כראות עיני מוסריה. זכותו של הציבור בחשיפת האמת
 10 תבוא על סיפוקה דווקא על ידי חשיפת חומר הגלם בכללותו, המצוי בקלטות.
 11

12 יחודו של המקרה הנדון בכך, שבני הזוג הנחשדים בעבירות החמורות של פגיעה בפרטיות
 13 והשגת מידע בדרכים לא דרכים, בפיתוח תוכנת ריגול מידע בדרך של חדירה למחשבים,
 14 הם אלה מתעקשים על פרטיותם וחיסיון המידע הספון בהם בדבקות וחרדה. אני מתקשה
 15 לא למצוא אירוניה בעובדה שדגל עקרון השמירה על הזכות לפרטיות בידם שעה שהם
 16 עצמם חשודים בעבירות הנגועות בחדירה לפרטיותם של אחרים, גניבת מידע מחשבים,
 17 ושימוש אסור בו. ובעוד קול השמירה הזכויות בגרונום, הפרתן ברגל גסה, מצויה, על פי
 18 החשד הסביר, במעשיהם.
 19

אחרית דבר.

21 לאור כל האמור לעיל, אני רואה לדחות את התנגדות המבקשים. ההחלטה על המצאת הצו
 22 תעמוד בתוקפה. הנני מורה למבקשים 1 ו-2 לקיים את הצו השיפוטי, ולמסור את החפץ
 23 מיידית לידי חוקרי המשטרה האמונים על פרשה זו.
 24

בתי המשפט

בש 000919/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

02/02/2006

בפני: כב' השופטת דיסקין מרים

1

ניתן היום ג' בשבט, תשס"ו (1 בפברואר 2006) במעמד הצדדים

2

מ.דיסקין, שופטת

3

4

5

6